

Sisäministeriön lausunto; liikkuvuuspaketin täytäntöönpano ja kuljetuksen tilaajanvastuu

Liikenne- ja viestintäministeriö on pyytänyt sisäministeriön lausuntoa koskien luonnosta hallituksen esitykseksi laeiksi liikenteen palveluista ja työntekijöiden lähettämisestä ja ylikuormamaksusta annettujen lakien muuttamisesta. Sisäministeriö lausuu asiassa seuraavaa.

Yleistä

Sisäministeriö katsoo, että esityksen tavoitteet ovat lähtökohtaisesti kannatettavia. Sisäministeriö pitää tärkeänä, että esitysluonnoksella toimeenpannaan harmaan talouden torjuntatoimia kuljetusalalla. Lisäksi sisäministeriö pitää perusteltuna sitä, että kuljetuksen tilaajan selvitysvelvollisuus laajennetaan. Tämän tavoitteena on vähentää ylikuormilla ajamista sekä ajo- ja lepoaikojen säännösten rikkomista. Lisäksi sisäministeriö pitää hyvänä, että viranomaisten välistä tiedonvaihdosta säädettäisiin tarkemmin.

Sisäministeriö toteaa myös, että Rajavartiolaitos on ollut mukana hallituksen esityksen valmistelussa ja sen esittämät huomiot on pääosin huomioitu.

Liikenteen palveluista annetun lain muuttaminen

5 §

Esityksen mukaan henkilö- ja tavaraliikenneluvan myöntämisen edellytyksiä tarkennetaan (5 §). Sisäministeriö kannattaa Y-tunnuksen lisäämistä henkilö- ja tavaraliikenneluvan myöntämisen edellytykseksi. Tämä voi arvioida parantavan valvojen valvontamahdollisuuksia ja hyödyntävän viranomaisten välistä tietojen vaihtoa.

8 §

Sisäministeriö pitää perusteltuna, että luonnollisen henkilön hyvämaineisuuden arviointia (8 §) esitetään tarkennettavaksi. Esityksen mukaan uusina mainetta vaarantavina tekijöinä otettaisiin huomioon tuomiot ihmiskaupasta, huumausainerikoksista tai laittoman maahantulon järjestämisestä. Sisäministeriö esittää lisäksi, että hyvämaineisuutta arvioitaessa huomioitaisiin esitettyjen lisäksi myös työsyryntä (rikoslaki 47 luku 3 §) ja kiskunnan tapainen työsyryntä (rikoslaki 47 luku 3a §). Myös näissä rikoksissa syyllistytään työvoiman hyväksikäyttöön.

Sisäministeriö katsoo, että esitetyn säännöksen 1 momentin 1 kohta kaipaisi tarkennusta. Kohdassa viitataan siihen, onko henkilö tuomittu ihmiskauppaa, huumausainerikoksia tai laittonta laittoman maahantulon järjestämistä koskevien säännösten rikkomisesta. Sisäministeriön näkemyksen

Postiosoite
Postadress
Postal Address
Sisäministeriö

Käyntiosoite
Besöksadress
Office

Puhelin
Telefon
Telephone

Faksi
Fax
Fax

s-posti, internet
e-post, internet
e-mail, internet

PL 26
00023 Valtioneuvosto

Kirkkokatu 12
Helsinki

295 480 171
358 295 480 171

916 044 635
+358 9 160 44635

kirjaamo@intermin.fi
www.intermin.fi

mukaan olisi selkeämpää, mikäli siinä viitattaisiin suoraan niihin rikoslaisissa yksilöityihin tekoihin, jotka on tarkoitus ottaa huomioon hyvämaineisuuden arvioinnissa.

Lisäksi sisäministeriö esittää teknisiä huomioita kohdasta. Sisäministeriö esittää, että kohta "laitonta laittoman maahantulon järjestämistä" muotoillaan "laittoman maahantulon järjestämistä" ja ylimääräinen "laitonta" -sana poistetaan. Säännösluonnoksen 1 momentin 3 kohdan osalta rinnakkaistekstissä ei ole kursivoitu muutosta, jolla tarkasteluajanjakso pidennettäisiin kahdesta vuodesta viiteen. Säännösluonnoksen 2 momentin 6 ja 7 kohtaa tulisi myös muokata, sillä 7 kohdasta tulisi 8 kohdan kumoamisen jälkeen momentin viimeinen kohta. Esitysluonnoksessa 7 kohta päätty edelleen sanaan tai.

8 §:n yksityiskohtaisissa perusteluissa sivun 75 ensimmäisessä virkkeessä tulisi viitata siinä nimettyihin rikoksia koskevien säännösten rikkomisen sijasta niihin *syyllistymiseen*. Lisäksi laittoman maahantulon järjestämisen osalta tulisi viitata laittoman maahantulon *järjestämisrikoksiin*. Saman sivun ensimmäisen kokonaisen kappaleen kolmannessa virkkeessä tulisi viitata laittoman maahantulon lisäämisen sijasta laittoman maahantulon *järjestämisrikosten* lisäämisestä.

14 §

Tavarankuljetuksen tilaajan selvitysvastuuta (14 §) laajennettaisiin koskemaan myös ylikuormia, joissa sen tilaaja ottaa vastaan ja maksaa kuljetuksen. Sisäministeriö kannattaa tilaajavastuun laajennusta.

39 §

Lakia täsmennettäisiin valvovien viranomaisten osalta (39 §). Poliisi muutettaisiin poliisimieheksi. Lisäksi Rajavartiolaitokselle lisätään vastaava toimivalta kuin poliisille ja Tullille. Sisäministeriö pitää esitettyä lisäystä perusteltuna. Pykälän perusteluissa viitataan poliisin hallinnosta annetun lain (110/1992) 15 a – j :ssä määriteltyä poliisin virkamiestä. Sisäministeriö esittää, että perusteluissa viitattaisiin poliisilain (872/2011) 1 luvun 12 §:ään. Kyseisen pykälän mukaan poliisimiehiä ovat valtioneuvoston asetuksella tarkemmin säädettävät päällystön, alipäällystön ja miehistön kuuluvat virkamiehet.

39 §:n yksityiskohtaisten perustelujen sivun 82 viimeisestä virkkeestä voi saada lisäksi kuvan siitä, että valvonta voisi kohdistua ainoastaan Euroopan unioniin sijoittautuneeseen liikenteenharjoittajaan. Sisäministeriön käsityksen mukaan säännös koskee myös muita kuin Euroopan unioniin sijoittautuneita liikenteenharjoittajia, joten viittaus tällaisiin liikenteenharjoittajiin esitetään poistettavaksi. Lisäksi sisäministeriö tuo esiin teknisenä huomiona, kyseisessä virkkeessä yhdenmukaisuuden-sana on kirjoitettu väärin. Samassa kappaleessa viitataan Rajavartiolaitoksesta annettuun lakiin, vaikka kyseisen lain nimi on *rajavartiolaki*.

42 §

Ensimmäisen lakiehdotusluonnoksen 42 §:n yksityiskohtaisissa perusteluissa sivun 83 neljännen kokonaisen kappaleen viimeinen virke loppuu kesken. Ylipäänsä jää epäselväksi, kuuluuko kyseinen virke 42 §:n yksityiskohtaisten perustelujen alle.

43 §

Tieliikenteen sosiaalilainsäädäntöä (43 §) esitetään tarkennettavaksi. Sisäministeriö esittää liikenne- ja viestintäministeriölle, että pykälän perusteluiden (s. 83) toista kappaletta täydennetään.

Poliisin lisäksi Tullille, Rajavartiolaitokselle ja työsuojeluviranomaisille esitetään velvollisuutta viipymättä ilmoittaa Liikenne- ja viestintävirastolle seikoista, jotka voivat johtaa 2 luvussa tarkoitettun luvan peruuttamiseen tai huomautuksen taikka varoituksen antamiseen. Lisäksi esitetään, että valvovat viranomaiset voisivat salassapitosäännösten estämättä vaihtaa keskenään tarpeellisia tietoja valvonnan suorittamiseksi. Sisäministeriö pitää esitettyä oikeutta tietojen vaihtoon perusteltuna.

200 §

200 §:ssä muutettaisiin eräiden muiden viranomaisten tehtävien hoitamista koskevaa säännöstä. Sisäministeriö esittää, että säännöksen 1 ja 2 momentissa viitattaisiin toimivaltuuksien osalta poliisin, Tullin ja Rajavartiolaitoksen sijasta *poliisi-, tulli ja rajavartiomieheen*. Tällöin sääntely olisi yhdenmukaista muun muassa esitettävän 39 §:n 3 momentin ja 202 §:n 2 ja 3 momentin kanssa.

Säännöksen 2 momentin mukaan poliisi, Tulli ja Rajavartiolaitos voi keskeyttää kuljetuksen eräiden edellytysten täytyessä. Jotta virke olisi kielipöydällisesti asianmukaisempi ja koska kullakin viranomaisella on oikeus keskeyttää kuljetus itsenäisesti, esitetään ja -sana samalla korvattavaksi *tai* -sanalla.

202 §

202 §:ssä muutettaisiin tieliikenteen sosiaalilainsäädännön noudattamisen pakkokeinoja koskevaa säännöstä. Sen nykyisessä 1 momentissa säädetään poliisille oikeus suorittaa pakkokeinolaissa tarkoitettu yleinen kotietsintä tai paikanetsintä tietyin edellytyksin. Sisäministeriö esittää, että Rajavartiolaitokselle ja mahdollisesti myös Tullille lisättäisiin poliisia vastaava oikeus suorittaa yleinen kotietsintä tai paikanetsintä. Rajavartiolaitos ja Tulli ovat molemmat esitutkintaviranomaisia, joilla on useita muita tehtäviä suorittaessaan toimivalta suorittaa koti- ja paikanetsintöjä. Molemmilla viranomaisilla on myös kokemusta ja tarpeellinen osaaminen sekä koulutus kotietsintöjen ja paikanetsintöjen suorittamiseksi. Poliisi ei yleensä ole läsnä rajanylityspaikalla eikä liene muutoinkaan tarkoituksenmukaista, että eri esitutkintaviranomaisilla olisi eri toimivaltuudet tieliikenteen sosiaalilainsäädännön noudattamisen valvomisen osalta.

Teknisinä huomioina sisäministeriö toteaa, että 202 §:n yksityiskohtaisissa perusteluissa sivun 85 ensimmäisen kokonaisen kappaleen ensimmäisessä virkkeessä oleva sana korjaamokortin pitäisi olla taivutettuna muotoon *korjaamokortti*. Saman kappaleen toinen virke on epäselvä, sillä siinä viitataan kahdesti siihen, että Tulli ja Rajavartiolaitos ovat esitutkintalain mukaisia esitutkintaviranomaisia. Jälkimmäisessä viittauksessa on lisäksi kirjoitusvirhe, sillä se on kirjoitettu yksikössä, vaikka virkkeessä puhutaan useasta viranomaisesta.

262 §

Teknisenä huomiona sisäministeriö toteaa, että ensimmäisen lakiehdotusluonnoksen 262 a §:n yksityiskohtaisissa perusteluissa sivun 86 viidennen kappaleen ensimmäisestä virkkeestä puuttuu kokonaan verbi.

Rangaistussäännöksiä koskeva luku

Rangaistussäännöksiä koskevaan lukuun esitetään tarkennuksia. Sisäministeriö pitää esitettyjä lisäksi perusteltuina.

Muita teknisiä huomioita

Esitysluonnoksen muita yhteiskunnallisia vaikutuksia koskevassa kappaleessa sivun 58 neljännen kokonaisen kappaleen viimeisessä virkkeessä tulisi viitata laitonta maahantuloa koskevien seuraamusten sijasta laittoman maahantulon *järjestämisrikoksia* koskeviin seuraamuksiin.

Sisäministeriö toteaa lisäksi, että liikenteen palveluista annettuun lakiin jää lakiesitysluonnoksen jälkeinkin muutamia kohtia, joissa Rajavartiolaitos kirjoitetaan nykyisin vakiintunutta kirjoitusasua vastaamattomasti pienellä alkukirjaimella. Tällaisia säännöksiä ovat ainakin 96 §:n 3 momentin 1 kohta ja lain 180 § otsikoineen. Sisäministeriö esittääkin harkittavaksi, tulisiko Rajavartiolaitoksen kirjoitusasu korjata myös näissä säännöksissä vakiintuneen kirjoitusasun mukaiseksi.

Työntekijöiden lähettämisestä annetun lain muuttamisesta annetun lain muuttaminen

10 §

Sisäministeriön näkemyksen mukaan luonnoksen 10 a §:n yksityiskohtaisissa perusteluissa sivun 93 neljännen kokonaisen kappaleen kolmannessa virkkeessä tulisi selkeyden ja täsmällisyyden vuoksi viitata poliisi-, tullin ja rajaviranomaisten sijaan poliisiin, *Tulliin ja Rajavartiolaitokseen*.

Kansliapäällikkö

Kirsi Pimiä

Erikoissuunnittelija

Aino Tuovinen

Jakelu LVM Liikenne- ja viestintäministeriö

Tiedoksi Ministeri Ohisalo
Valtiosihteeri Parviainen
Ministerin erityisavustajat
SM/PO
SM/RO